

"מזה אש"ב"

"כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם"

גיליון 51

פרשת חיי שרה

אוצרי הפרשה..

	ר"ת	מוצ"ש	הדה"ב	
	17:41	17:09	16:19	ת"א

איך לחיות את החיים

"ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים ושבע שנים, שני חיי שרה" אמר רש"י: כולן שווין לטובה, תמיד היה לה טוב! מספר המדרש כשרבי עקיבא היה דורש לרבים, והיה הקהל מתנמנם, הוא רצה לעורר, לדוגמא, מה ראתה אסתר שתמלוך על 127 מדינות? "... אלא תבוא אסתר שהייתה נכדה של שרה שחייתה 127 שנה! ממילא אם היית אומר לי ששרה הפרישה 127 זהובים לצדקה... או שהיא אמרה 127 מזמורים או אולי שהיא צמה 127 תעניות, אבל מדוע מפני שהיא חייתה 127 שנים, הנכדה זכתה למלך על 127 מדינות? מה המעלה בזה שהיא חייתה? זה בכלל לא בידיים שלה, היא לא עשתה כשביל זה כלום! אין לנו מושג קלוש באימהות הקדושות, אבל אחרי שרבקה ראתה מה יצא מהנשים של עשו, "ותאמר רבקה אל יצחק קצתי בחיי מפני בנות חת", אם לוקח יעקב אישה מבנות חת למה לי חיים?! רבקה מאוד סבלה מהכלות שלה עד שהיא מאסה בחיים... ועוד יותר מזה אם יעקב ייקח גם הוא אישה מהבנות הללו, היא תגיע למצב של "למה לי חיים?! לא רוצה לחיות! וכשרחל אימנו רואה שאחותה יולדת, "ותאמר אל יעקב הבה לי בנים, ואם אין מתה אנוכי!" גם רחל הגיעה למצב של 'מוות'... אבל לשרה לא היו בנים, היא עברה את פרעה ואת אבימלך, את הגר ואת ישמעאל, ובכל זאת היא אף פעם לא הגיעה למצב של 'למה לי חיים?! היא אף פעם לא הייתה במצב של 'מתה אנוכי' היא קיבלה את הכל באהבה, תמיד חיך על הפנים, לא משנה מה עבר עליה - היא תמיד חיה! החיות שלה זו המעלה שלה - לכן כנגד של 127 של חיות, אסתר זכתה למלך על 127 מדינות... כולן שווין לטובה! ואיך מגיעים לדרגה כזו, איך מכניסים חיות לחיים...? כלל ידוע הוא בברכות - "על הכל, אם ברך 'שהכל' יצא", אם אדם מברך על הצרות שלו 'שהכל נהיה בדברו', והוא גם מאמין בזה... יצא! אין כמו אמירת תודה כדי להוציא את הצרה!

מסופר על ה'סנדלר' שהיה צדיק נסתר בעל מידות נעלות, לאחר שהתפרסם ונתגלה לציבור, הלך פעם אחת לחתונה, וכשראו אותו נכנס, כל האורחים קמו לכבודו וקיבלו את פניו בשירות ותשבחות, באותה חתונה ישב יהודי פשוט, וכשראה את ה'סנדלר' מתקרב אל שולחנו, מיד נעמד על מקומו, לא פחות ולא יותר ה'סנדלר' התיישב ממש לידו, אותו יהודי התיישב והרגיש קצת אי נוחות, אך לאחר כמה דקות הוא החליט לפנות אל ה'סנדלר'... רציני לשאול, אם כבר הרב יושב כאן לידו, אולי הוא יוכל להגיד לי דבר חיוק...? ה'סנדלר' לא עונה לו, 'טוב', חשב היהודי בליבו, 'נראה שאין לו מה להגיד, או שאולי הוא לא שמע...' אמר לו ה'סנדלר': "אתה מבקש שאני אגיד לך דבר חיוק? בעיר שנולדתי היה יהודי שהיה מוכן לשלם לי אלפי רובלים רק כדי לראות אותי, ואתה מבקש ממני חיוק?! היהודי השתומם... ה'סנדלר' הרי היה ידוע כאדם ענו ושפיל, אשר לא חש עצמו גבוה מעל שום בריה, אפילו לא מעל תולעת... איך יתכן שהוא מדבר בצורה כה גסה?! לפני שה'סנדלר' קם ללכת לדרכו, הוא אמר ליהודי: "אני יודע מה אתה חושב לעצמך, אבל דע לך שלא הבנת אותי... בעיר שנולדתי היה יהודי עיוור, הוא לא ראה כלום, אותו יהודי היה מוכן לשלם אלפי רובלים רק כדי שיוכל לראות אותי... ואתה ברוך השם בריא וגם רואה, אז אתה רוצה ממני שאני אתן לך דבר חיוק? עצם העובדה שאתה יכול לראות, היא לבדה צריכה לחזק אותך..." גם אדם שנמצא עמוק בבויך, אם הוא יערוך מאזן ויעלה על כתב את כל הצרות שלו, אך ממול יעלה לו את כל הטובות שיש לו בחיים - הוא יראה שהמצב שלו לא כל כך גרוע ממה שהוא חשב, רבי זלמן בריזל היה מתפרנס ממכירת כדאי חלב, המצב בבית היה דחוק, וכמעט שלא היה כסף, יום אחד הוא לא הצליח למכור שום דבר, והוא ידע שבבית זה יכאב מאוד... מה עשה? הוא לקח את המגבת של המקווה ועטף את הכתף שלו עם הזרוע כאילו כל היד שלו מגובסת... כשהוא נכנס הביתה, הוא התחיל לגנוח ולזעוק, ומיד הרבנית עזבה את הכל ונגשה לשאול אותו מה קרה? הוא התחיל לספר לה: "את יודעת שהדרך אל השוק היא כל כך תלויה, ובכלל ללכת לשם עם עגלה וכדי חלב - ממש סכנה... שה' ישמור מה שיכול לקרות, אפשר לשבור את כל העצמות... ואת יודעת שגם צריך להביא כסף הביתה..." מה מעניין עכשיו הכסף? מה קרה לך? הכל בסדר?! הריד רבי זלמן את המגבת ואמר לה: "ברוך ה' לא קרה שום דבר אני בריא ושלם, אבל כסף לא נכנס... מי שיודע את הסוד של חיי שרה, ודאי יודע את הסוד איך להחיות את החיים!..."

על"ת "מזה אש"ב"

הרה"ג יוסף חיים עדני שליט"א רב ומו"צ בבית הוראה "יביע אומר"

דיון הלכתי מהפרשה

בעניין הצעת נישואין

בפרשה נאמר "כי אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק" (כד-ד) מסופר בפרשתנו שאברהם שולח את אליעזר למצוא אשה ליצחק, ואז מוצא את רבקה ולוקח אותה לאשה.

מין פוסק הדור הראשון לציון הרב יצחק יוסף שליט"א, כותב בפסיקה, כי צעיר המעניק טבעת לצעירה במהלך הצעת נישואין, כאשר במעמד זה נוכחים בני אדם נוספים, עלול להיכנס לחשש חמור של "אשת איש", להלן תוכן המכתב לרבנים ומורי הוראה:

"לאור פניות רבות, רבנים ומורי הוראה, נדרשתי לחוות דעתי אודות התופעה בבחורים אשר באים בבית השידוכים, ולאחר שהכירו את בת זיווגם ומבקשים להינשא לה, מציעים לה נישואין על ידי נתינת טבעת במתנה, ומבקשים את ידה בלשון קידושין או נישואין - התקדשי לי, הינשאי לי, או בכל לשון, וכל זאת בפני חבריהם או אנשים אשר נמצאים בקרבם".

ועוד במכתב שנשלח לרבנים, מביא מרן באריכות את הנימוקים ההלכתיים לפסיקתו, המתבססת - בין היתר - על פסיקותיהם של גדולי הדורות, "ראיתי כי יש צורך להתריע ברבים בדבר הזה", ולדבריו, הסיטואציה האמורה, בה מוענקת הטבעת בנוכחות אנשים נוספים, טומנת בחובה ספק שמא מעמד זה נחשב לקידושין, וממילא נוצר חשש חמור של "אשת איש". "יש למחות ולהורות לבטל מנהג הרע הזה אשר יש בו משולות רבים, בחשש ערווה החמורה של אשת איש", בסיום מכתבו הוא מוסיף כי "כל שכן שיש כאן חוסר צניעות, שאין זה נוהג שהיה ברוח ישראל סבא, וכל מי שיש בכוחו למנוע כן, תבוא עליו ברכה, והשומע לנו ישכון בטח".

על"ת - מהלכות "על"ת" (המשך דני קידוש)

קידוש בבית הכנסת

בזמן רבותינו חכמי התלמוד, היה תקנה לקדש בבית הכנסת, מפני האורחים שהיו אוכלים ושותים בבית הכנסת, וכיום שאין לנו אורחים עדיין לא התבטלה התקנה, אבל במקומות של בני תורה וכולם מקדשים בביתם, כדי לקיים מצוות קידוש במקום סעודה, יותר טוב להנהיגם, שלא לקדש בבית הכנסת,

אולם, במקומות שאינם בני תורה, ויש מהם שאינם מקדשים בביתם, מצוה להנהיגם לקדש בבית הכנסת, כדי להוציאם ידי חובת קידוש מן התורה, והמקדש בבית הכנסת לא יטעם מן היין אלא יביא לקטן שהגיע לחינוך, כי אין קידוש אלא במקום סעודה, (חזון עובדיה שבת חלק ב עמ' א).

המנהג לומר "סברי מרנן" - לחיים

המנהג שהמקדש או המבדיל על היין, קודם ברכת "בורא פרי הגפן", אומר "סברי מרנן", והשומעים עונים "לחיים", ומנהג זה יסודתו בהררי קודש, בדברי חז"ל, וגם לעורר את השומעים, שיתנו דעתם לכוון ולצאת ידי חובתם,

והטעם מובא במדרש תנחומא (פרשת פקודי סימן ב) שליח ציבור שיש בידו כוס לקידוש או להבדלה, הוא אומר סברי מרנן והם עונים לחיים, כי מי שנתחייב מיתה בבית דין, היו משקים אותו יין חזק כדי שלא יצטער מאוד בשעת המיתה, וכששותים כל של ברכה, מאחלים למברך "לחיים", שמשמעו, לחיים יהיה הכוס ולא למיתה, (חזון עובדיה שבת חלק ב עמ' זי).

זיווג ומוסר

מרון רבינו הרה"ג הרב יפת טיירי שליט"א גדול רבני תימן

למה אברהם קודם כל ספד ואחר כך ככה?

"ויבוא אברהם לספוד לשרה ולבכותה" (כג-ב) אומר רש"י, למה נסמכה מיתת שרה לעקידת יצחק? לפי שעל ידי בשורת העקידה שנדמן בנה לשחיטה, וכמעט שלא נשחט, פרחו נשמתה ממנה ומתה, "בבעל הטורים" שם, כתב למה כ' זעירא? שלא ככה אלא מעט, לפי שזקנה הייתה, ויש מפרשים, למה כ' זעירא? מפני שהשטן לא הצליח שאברהם לא יעמוד בניסיון, ורצה שאברהם יתחרט, מפני ששרה מתה בגללו ולכן יש כ' זעירא, להראות שאברהם ככה קצת כדי שלא יאמרו שהוא התחרט על מעשה העקידה, ומטעם זה, אנו מתפללים "בהשכיבנו" והסר השטן מלפנינו ומאחורינו" "מלפנינו" - כדי שהשטן לא ימנע מאתנו לקיים המצוות "ומאחורינו" - שלא ישפיע עלינו השטן להתחרט מהמצוות שקיימנו.

יש לשאול, למה אברהם אבינו, קודם כל ספד ואחר כך ככה, הרי הסדר שאנו רואים זה קודם כל בוכים ואחר כך מספידים? יש לתרץ מפני שאברהם אבינו כאב לו דבר אחד, שהרי שרה הייתה מגיירת את הנשים, ועכשיו שהיא נפטרה מי יעשה את זה, וזה כאב לאברהם יותר, ולכן קודם כל ספד להראות שזה יותר חשוב לי מן המיתה, ורק לאחר מכן נאמר "לבכתה" שהוא ככה קצת.

"לקיים בנו חכמי ישראל"

הציבור מתבקש להעתיק בתפילות ותחנונים לרפואתו השלימה של מרן הגאון הצדיק רבי יפת ב"ר יחיא חנה טיירי שליט"א אין הקב"ה מואס בתפילתן של רבים, שנאמר (הן אל כביר ולא ימאס) (ברכות ח)

עזרת מבית ההוראה

"יביע אומר"

התנא דבי נשיאה מורינן הרה"ג אהרן בושבול שליט"א

כהן שנמצא באמצע אלוקי נצור וקראוהו לעלות לתורה, האם יפסיק ויעלה?

המשנה ברורה (בסוף סימן קד) פסק שיפסיק ויעלה, ואולם יש לדון בזה למנהג הספרדים, שהרי קיימא לן שדין אלוקי נצור כדון קריאת שמע וברכותיה, ואסור לו להפסיק לאמן של הברכות, אלא מפסיק רק לחמשה אמינים ואמן יהא שמיה רבא, ברכו וקדושה בלבד.

אומנם הכן איש חי התיר לענות אמן דברכות, אבל מרן הרב עובדיה יוסף בספרו (שו"ת יחוה דעת (חלק ה) דחה דבריו והוכיח מדברי הפוסקים שאינו רשאי לענות יותר מחמשה אמינים של הקדיש כ"ל, וכן כתב בשו"ת יביע אומר (חלק ו), וכן להלכה, וקיימא לן שאם אדם נמצא בקריאת שמע וברכותיה וקראוהו בשמו לעלות לתורה שלא יעלה ולא יפסיק, על פי מה שכתב מרן השולחן ערוך (בסימן סו סעיף ד) ו"ל, כהן שהיה קורא קריאת שמע וקראוהו לעלות לתורה, יש מי שאומר שמפסיק, יש מי שאומר שאינו מפסיק והלכה כדבריו.

ולפי זה, כיוון שדין אלוקי נצור הוא כדון ברכת שמע וברכותיה, נמצא שלדעת השולחן ערוך אסור לו יהיה להפסיק ולעלות לתורה. ובמקום כבוד הבריות שהציבור מחכה לו והוא בוש, יכול להקל ולומר יהיו לרצון השג ובכך יסיים תפילתו, ובה יהיה מותר לו לעלות.

באר יצחק

הרה"ג יצחק לוי שליט"א רב העיר נשר והבר מועצת הרה"ר

מי ששכח לכבות את המנורה במקרה לפני כניסת שבת, האם מותר לו לנתק את המקרה מהחשמל בשעה שהמנוע אינו פועל, או עדיין פתרון אחר?

מי ששכח לכבות את נורת המקרה מערב שבת, אין לו להוציא את התקע מהשקע גם בשעה שהמקרה אינו פועל, מדין מוקצה, אך יש להקל לומר לקטן לנתק את התקע מהשקע בשעה שהמנוע של המקרה אינו פועל.

אולם למעשה יש להימנע מלעשות כן, מכיוון שבכל המקרים החדשים בזמנינו בשעה שמנתק את התקע מהשקע, הרי הוא מנתק מעגלים חשמליים שונים, כגון את המאוורר שמפזר את האוויר הקר, או איזה צג חשמלי מסוים שפועל באופן קבוע.

ולכן הפתרון הטוב ביותר עבור מי ששוכח לכבות את מנורת המקרה מערב שבת, שיקרא לגוי ויבקש ממנו לפתוח עבורו את דלת המקרה, ואף על פי שאסור לומר לגוי לעשות בשבת דבר שאסור לישראל לעשותו, מכל מקום כאשר אינו אומר לגוי בפירוש לעשות איסור, אלא אומר לו לעשות פעולת היתר, וגם הגוי אינו מתכוון למלאכה האסורה, למרות שבהכרח נעשית על ידו המלאכה, לא גזרו על אמירה לגוי בפסיק רשיה.

ולאחר שהגוי יפתח את המקרה, יניח איזו מגבת או כיסא בין דלת למקרה כדי שהדלת לא תיסגר, ויסגור חלקית את המקרה, ואז יוכל במשך השבת להמשיך ולהשתמש במאכלים ומשקים שבתוך המקרה.

יביע אומר

מרן הראשון לציון נשיא מועצת חכמי התורה הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

במעלת מצוות "הכנסת אורחים"

אברהם אבינו, נוהג ברוחב לב כלפי האורחים, נותן בשר של בן בקר רך טוב, חמאה וחלב בשפע, אך מדוע כאשר מגיע הדבר למים, שהם המוצר הפשוט ביותר במכלול הכנסת האורחים של אברהם, דוקא אז נאמר "יִקַּח נָא קֶמֶט מִמֵּי" "מדוע מעט", מדוע לא הרבה וביד רחבה? על שאלה זו נוכל להשיב, כאשר נדקדק בפסוקים: בכל הדברים שהכין אברהם לאורחיו, נאמר בפירוש שהוא הכין בעצמו, "ואקחה פת לחם", "ויקח חמאה וחלב", וכן שרה אשתו, שהייתה מסורה כמותו, שעשתה הכל בטרחה רבה, אולם לגבי המים נאמר "ויקח נא מעט מים", ומשמעות הדברים, שהמים הובאו על ידי שליח, על ידי משרת, ולא על ידי אברהם עצמו, בזה לימד אותנו אברהם אבינו יסוד גדול: אדם יכול לעשות חסדים גדולים, להיות טוב ומטיב ולסייע לכל נצרך, והכל בתכלית מידת החדס, אך כל זאת רק כאשר הוא עושה את הדברים בעצמו, כאשר אדם אחר עושה זאת, אין אתה רשאי להטריח אחרים כדי לקיים מצוות חסד! אינך יכול להטריח אחרים מפני רצונך לכבד את האורחים! לכן לגבי המים, שהובאו על ידי שליח, לא הרבה אברהם, אלא אמר, "ויקח נא מעט מים".

מסופר על הגאון רבי לוי יצחק מברדיטשוב, שהתארח שבת אחת אצל ראש הקהל באחת העיירות, אותו ראש קהל, היה גם עשיר גדול. לאחר קבלת שבת ותפילת ערבית שהתקיימו ברוב העם, פנה הרב עם כל ראשי הקהל וציבור המלווים, לאוהל מיוחד שהוקם לכבוד ביקורו של הרב, שם יסעדו ברוב עם את סעודת השבת, לאחר הקידוש, הובאה לפני הרב קעורה גדולה מלאה מים לנטילת ידיים, הסתופפו החסידים סביב סביב, כדי ללמוד מאורחותיו של הרב, כיצד הוא נוטל את ידיו, להפתעתם, ראו כי הרב אינו מהדר ליטול בשפע, אלא רק כפי עיקר הדיון ושרת ההלכה ראה הרב את פניהם המופתעות של החסידים ואמר: בכיתי שלי, אני זוגא להביא את המים בעצמי, ולכן אני נוטל את ידי בהיזר רב, אך כאן, אני רק אורח, והלא יודע אני כי יש כאן משרתת, והיא האחראית על שאיבת המים והבתאם אלי, אין אני רשאי להדר במצוות על חשבונה של המשרתת! שמעו זאת החסידים, ולמדו פרק מאלף בהלכות נטילת ידיים, אך יותר מכך, בענייני כבוד הבריות ומידת החדס האמיתית, סיפור דומה מסופר גם על הגאון החפץ חיים, והם הם הדברים אשר ראינו אצל אברהם אבינו, שלא רצה להחמיר ולהדר על חשבון טרחתם של אחרים!

איך קוראים לקוף שיש לו בנות באוזניים?
זה לא משנה הוא לא שמע אותך...
שאלה: מתי נפסיק לכתוב בעיפרון?
תשובה: כבוא העט...
תפסיקו לצחוק על גיגים זה לא מנומס...
מה החבל בין אוטובוס לקוף?
אוטובוס יכול לעקוף וקוף יכול להאוטובוס...

העלון להצלחת כל התרומים והמסריעים -
אופק מלכי היר"ו, יקיר עדני היר"ו, דניאל דניאלי היר"ו, יגאל קרול היר"ו, וכל התרומים בעילום שם!
העלון בהוצאת דפוס 'אמגרה' הרצל 6 ראשון לציון - שינוי להצלחה וברכה, וכל הישרעות אמך!

העלון לעילוי נשמתם של דוד בן גרציה הדי"ד/ עזרם בן שלום/ יהודה בן יעקב ויצחק/ סיימון בן סרגיו/ ר' שלמה בן יוסף וטובה מעתק, ז"ל
העלון מוקדש להצלחת פלג טל אלפס' היר"ו, יובה לברכה במעשרת ידיו אמן!

בשורה משמחת לתושבי ראש"צ!
שאלות בדיני טהרת המשפחה, ובדיקת מראות, שמתווה בדרכו של מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל שעל ידי:
בית הוראה - "יביע אומר"
בפלאפון - 050-4162455

רב מורשה ומוסמך "מהרבנות הראשית לישראל"
לעריכת חופה וקידושין הרב יוסף חיים עדני שליט"א
להזמנות בטלפון - 0504162455

להודרת העלון דרך האתרים עלוני "דרשו" - או עלוני "לדעת"!

לזרע בר קיימא - אלינו בת ציפורה - גל בת יעל. להצלחה בכל העניינים - חיים בן מרים, מיטל בת ציפורה, נאור בן מיטל, אילית בת מיטל, ירין שרה בת מיטל.